

Sygn. akt III Ca 1821/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 grudnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko K. P. (P.)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 lipca 2015 r., sygn. akt II C 2029/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **oddala powództwo;**

b) **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 221 zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych), w tym kwotę 41,40 zł (czterdzieści jeden złotych i czterdzieści groszy) podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów procesu;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 73,80 zł siedemdziesiąt trzy złote i osiemdziesiąt groszy), w tym kwotę 13,80 zł (trzynaście złotych i osiemdziesiąt groszy) podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 lipca 2015r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w punkcie 1 zasądził od pozwanego K. P. na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 203,47zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: a) 38,50zł liczonymi od dnia 1 czerwca 2012r.; b) 54,99zł liczonymi od dnia 1 lipca 2012r.; c) 54,99 zł liczonymi od dnia 1 sierpnia 2012r.; d) 54,99zł liczonymi od dnia 1 września 2012r.; punkcie 2 w pozostałym zakresie powództwo oddalił; punkcie 3 przyznał kuratorowi pozwanego adwokatowi R. B. wynagrodzenie w kwocie 221,40zł, w tym 41,40zł tytułem podatku od towarów i usług, które poleca wypłacić z zaliczki uiszczonej przez powódkę w dniu 5 listopada 2014r. zaksięgowanej pod pozycją (...) i w punkcie 4 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 134,52zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przytoczony wyrok poprzedzony został ustaleniami, z których wynika, iż pozwanego i (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością łączyła umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 1 lutego 2012r. Usługa została aktywowana w dniu 15 lutego 2012r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu świadczonych usług wystawiła na rzecz pozwanego faktury VAT za okres od maja do sierpnia 2012 roku na łączną kwotę 203,47 zł.

Pozwany nie uregulował należności. W związku z tym dostawca usług rozwiązał umowę z pozwanym, obciążając go karą umowną za zerwanie umowy promocyjnej w wysokości 254,33 zł oraz karą umowną za niezwrócenie sprzętu w wysokości 201,63 zł. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i powódka w dniu 24 października 2012 r. zawarły umowę sprzedaży wierzytelności. Powódka sporządziła pismo o przelewie wierzytelności oraz skierowała do pozwanego wezwanie do zapłaty.

Powyższy stan faktyczny, Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym dowody dokumentów wyszczególnione w uzasadnieniu, które przeanalizował.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd ten stwierdził, iż powództwo należało uwzględnić w części. Legitymacja czynna powódki wynika z zawartej z wierzycielem pierwotnym - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. umowy sprzedaży wierzytelności, a zatem na powódkę, zgodnie z art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przeszły wszelkie związane z nią prawa i obowiązki. W rozpoznawanej sprawie bezspornym jest, iż pozwanego i wierzyciela pierwotnego łączyła umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Jest to umowa nazwana, unormowana w ustawie Prawo telekomunikacyjne z dnia 16 lipca 2004r. Na podstawie zawartej umowy pozwany zobowiązał się do uiszczania miesięcznych opłat z tytułu usług świadczonych przez dostawcę usług (wierzyciela pierwotnego). Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności z faktur VAT, pozwany w miesiącu maju zaprzestał regulowania należności na rzecz dostawcy usług. Należy wskazać, że zaległości z tytułu płatności za okres od maja do sierpnia 2012r. wyniosły łącznie 203,47 zł.

Kurator pozwanego w toku postępowania podniósł zarzut nieważności umowy przelewu, powołując się na niedozwolone postanowienia umowne, który jednak okazał się bezzasadny. Zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Podkreślenia wymaga fakt, iż ustawodawca zaliczając w art. 3853 pkt 5 k.c. "przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy" do katalogu niedozwolonych postanowień umownych, miał na celu ochronę konsumenta przed nieoczekiwaną, dokonaną w nieprzewidywalnej dla niego chwili zmianą osoby kontrahenta zobowiązanego do świadczeń wynikających z umowy. Nie ustanowił natomiast zakazu zbywania wierzytelności bez zgody konsumenta. Sama zmiana osoby wierzyciela w odniesieniu do ściśle określonej wierzytelności nie prowadzi zresztą ani do zmiany tożsamości stosunku zobowiązaniowego ani do tak poważnych trudności dla dłużnika, że dla ochrony jego interesów należałoby jej zakazać. Za błędny należy uznać pogląd, że art. 3853 pkt 5 k.c. może być uznany za ustawowy zakaz przelewu wierzytelności w sytuacji, w której umowa nie zawiera określonych w nim postanowień. Artykuł 3853 k.c. dotyczy niedozwolonych postanowień umownych i nie może znaleźć zastosowania do umowy, która takich postanowień nie zawiera. Ma on charakter reguły interpretacyjnej, która ukierunkowuje ocenę konkretnego postanowienia umowy w sytuacji, gdy zachodzą w tym przedmiocie wątpliwości. Oznacza to, że odnośne klauzule mogą zostać uznane za niedozwolone wobec konsumentów, a w razie wątpliwości powinny być za takie uznane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2008r. , sygn. akt V CSK 105/08). Mając na uwadze powyższe Sąd meriti uznał, że umowa przelewu wierzytelności została zawarta, na podstawie obowiązujących przepisów i w związku z tym wierzytelność przysługująca w stosunku do pozwanego została skutecznie zbyta na rzecz powódki.

W dalszej kolejności Sąd odniósł się do zarzutu kuratora pozwanego, zgodnie z którym powód nie wykazał, iż pozwanemu zostało doręczone oświadczenie o rozwiązaniu umowy. Zdaniem kuratora, strona pozwana nie otrzymała skutecznie oświadczenia o rozwiązaniu umowy, a zatem nie zostało ono dokonane. W tym miejscu należy odwołać się do postanowień regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z § 37 ust. 1 b w przypadku, gdy abonent pozostaje w zwłoce z uregulowaniem dwóch opłat abonamentowych dostawca usług wysłał upomnienie wzywające abonenta do przestrzegania postanowień umowy, wyznaczając dodatkowy termin do usunięcia skutków naruszenia umowy. Jeżeli abonent nie zastosuje się do upomnienia, dostawca usług wypowiedzie umowę ze skutkiem natychmiastowym, odłączając jednocześnie sygnał umożliwiający korzystanie z usług telekomunikacyjnych lub urządzenie końcowe dostawcy usług umożliwiające

dostęp do usługi. W takim przypadku abonent jest zobowiązany do zwrotu urządzeń dostawcy usług (§ 39 ust. 3 regulaminu). Natomiast na podstawie § 2 ust. 5 i 6 Regulaminu (...), obowiązującego pozwanego, w przypadku stwierdzenia zaległości we wnoszeniu opłaty abonamentowej zaświadczenie usługi telekomunikacyjnej w ramach wybranego pakietu usług, wynoszących co najmniej jeden miesiąc, operator może zaprzestać świadczenia usług i wypowiedzieć umowę. W takim przypadku abonent będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz operatora kary umownej równiej wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.

Jak ustalono w toku postępowania, pozwany zalegał z płatnościami za świadczone usługi przez okres 4 miesięcy. W związku z powyższym dostawca usług miał prawo rozwiązania umowy, naliczenia kary umownej za rozwiązanie umowy z winy pozwanego oraz kary umownej za niezwrócony sprzęt. Jednakże, jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wierzyciel pierwotny nie zastosował się do wymagań dotyczących sposobu rozwiązania umowy, określonego w § 37 ust. 1 b regulaminu. Strona powodowa nie wykazała, mimo obowiązku ciążącego na niej na mocy art. 6 k.c., że wierzyciel pierwotny w pierwszej kolejności wezwał pozwanego do zapłaty, a następnie po upływie wyznaczonego czasu, złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Z dowodów powołanych w sprawie wynika, iż dostawca usług w piśmie z dnia 12 września 2012r. jednocześnie wezwał pozwanego do zapłaty i złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy w przypadku braku uregulowania zaległości. Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że strona powodowa nie wykazała, że doszło do skutecznego rozwiązania umowy, zgodnie z postanowieniami obowiązującego regulaminu, a zatem roszczenie o zapłatę kary umownej z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy w kwocie 254,33 zł oraz z tytułu opłaty za niezwrócony sprzęt w kwocie 201,63 zł okazało się bezpodstawne.

W przedmiotowej sprawie, z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował na rzecz powódki należności z tytułu świadczonych usług za okres od maja do sierpnia 2012r., należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki kwotę 203,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot : 38,50 zł od dnia 1 czerwca 2012r., 54,99 zł od dnia 1 lipca 2012r., 54,99 zł od dnia 1 sierpnia 2012r., 54,99 zł od dnia 1 września 2012r. O odsetkach orzeczono na podstawie art.481 k.c. W pozostałym zakresie powództwo oddalono z uwagi na niewykazanie zasadności dochodzonego roszczenia. O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c., zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany, zaskarżając orzeczenie w całości, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kosztów procesu za pierwszą instancję wg norm przepisanych i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenia na rzecz kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu wynagrodzenia za czynności podjęte w imieniu pozwanej w toku postępowania apelacyjnego wg norm opisanych. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na stwierdzeniu, iż strona powodowa wykazała legitymację czynną w niniejszej sprawie, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że przelew wierzytelności dokonany na rzecz powoda był nieskuteczny, a w tym zakresie pozwany w żaden sposób nie został poinformowany o dokonaniu przelewu wierzytelności, która nie została skutecznie wypowiedziana, zatem powód nie wykazał czy wierzytelność dochodzona pozwem nie została uiszczona na rzecz wierzyciela pierwotnego. Zdaniem skarżącego powód nie wykazał, iż pozwany nie wywiązał się ze wskazanego obowiązku dokonując zapłaty na rzecz cesjonariusza. W tym zakresie uzasadnione jest stwierdzenie, iż powód nie wykazał istnienia roszczenia zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, na poparcie swojego stanowiska przedstawiając obszerną argumentację.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego odniosła skutek, gdyż zaskarżonego wyroku nie można było uznać za trafny.

Powołany w apelacji zarzut dopuszczenia się przez Sąd błędu w ustaleniach faktycznych należało uznać za zasady.

Sąd Okręgowy w istotnej części podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, w szczególności dotyczące nie wykazania przez powoda, iż doszło do skutecznego rozwiązania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, zgodnie z postanowieniami obowiązującego regulaminu, a zatem podstaw do zasądzenia roszczenia o zapłatę kary umownej z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy w kwocie 254,33 zł oraz z tytułu opłaty za niezwrócony sprzęt w kwocie 201,63 zł, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania. Powyższe ustalenia bowiem znajdują oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Wnioski tego Sądu co do faktów, w tym zakresie, w sposób logiczny wynikają z treści przeprowadzonych w sprawie dowodów, a zaferowanych przez strony, równocześnie Sąd poddał wnikliwej ocenie, w tej części, zebrany w niej materiał dowodowy.

Równocześnie jednak Sąd Okręgowy zauważa, wbrew ocenie Sądu Rejonowego, iż powód nie wykazał swojej legitymacji czynnej w niniejszej sprawie. Powód dołączonymi do pozwu dokumentami nie wykazał skuteczności dokonanej na jego rzecz przez pierwotnego wierzyciela pozwanego cesji wierzytelności. Powód przedłożył umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 24 października 2012r. wraz z załącznikiem nr 1, w którym wskazano jedynie, iż zestawienie wierzytelności jest dołączone w formie elektronicznej – w jednym egzemplarzu. Przy czym tego zestawienia elektronicznego nie dołączył do akt. Zatem legitymacja czynna powoda miała wynikać z zawartej umowy sprzedaży wierzytelności z (...) S.A. wraz z załącznikiem, a na powoda zgodnie z art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością miały przejść wszelkie związane z nią prawa i obowiązki.

W dniu 24 października 2012r. doszło do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności pomiędzy (...) sp. z o.o. w G. a (...) SA w G. z której m.in. wynikało, iż zbywcy przysługują w stosunku do dłużników wymienionych w zestawieniu wierzytelności stanowiącym załącznik nr 1 do Umowy bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne wynikające z zawartych z dłużnikami umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, obejmujące należności główne oraz związane z tymi należnościami roszczenia o odsetki ustawowe, a także szeroko pojęte koszty (§1 umowy). Z zapisów umowy wynika także, że załącznik nr 1 – zestawienie wierzytelności w formie elektronicznej stanowi integralną część umowy. Jednakże powód załącznika nr 1 w formie elektronicznej do umowy cesji nie dołączył. Do akt nie został także dołączony wydruk z załącznika nr 1, mający cechy dokumentu, w którym znalazłyby się konieczne dane dotyczące bezspornej i wymagalnej wierzytelności pieniężnej wynikającej z zawartej z pozwanym umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych przez pierwotnego wierzyciela (w tym jej wysokości).

Zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, w ustalonym stanie faktycznym, należało uznać, iż powództwo w sprawie podlegało oddaleniu jako nieudowodnione zarówno w zakresie podstaw żądania zasądzenia na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty, jak i legitymacji czynnej powoda. Powód w żaden sposób nie wykazał swojej legitymacji czynnej w rozpoznawanej sprawie. Powód nie wykazała bowiem, iż na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej ze (...) sp. z o.o. w G. nabył wierzytelność przysługującą jemu względem pozwanego. Z treści umowy, jak też z treści załączników do pozwu w żaden sposób nie wynika, aby wierzytelność względem pozwanego, wynikająca z zawartej w dniu 1 lutego 2012r. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, była przedmiotem umowy sprzedaży wierzytelności – co skutkuje brakiem legitymacji czynnej powoda i jest samoistną podstawą oddalenia powództwa.

Ponadto powód nie wykazał, jak słusznie podnosi kurator pozwanego, że pozwany został poinformowany o dokonaniu przelewu wierzytelności, zatem nie wyjaśnił czy wierzytelność dochodzona pozwem nie została jeszcze uiszczona na rzecz wierzyciela pierwotnego przez pozwanego. Tym samym powód nie wykazał, iż pozwany nie wywiązał się ze wskazanego obowiązku dokonując zapłaty na rzecz cesjonariusza. Zatem uzasadnione jest stwierdzenie, iż powód nie wykazał istnienia roszczenia zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo winno zostać oddalone.

Z uwagi na powyższe argumenty Sąd Okręgowy uznał, że apelacja pozwanego odniosła skutek i zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art.386§1 k.p.c. jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania w obu instancjach Sąd orzekł mając na uwadze art.98 k.p.c. i art.108§1 k.p.c. oraz §2 w zw. z i § 6 pkt1 (60zł), a w postępowaniu apelacyjnym dodatkowo w oparciu o §13 pkt 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 461) oraz §1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla stron w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013r., poz. 1476).

SSO Barbara Braziewicz